ഗരുഡപുരാണമ്/ആചാരകാണ്ഡഃ/അധ്യായഃ 163

ശ്രീഗരുഡമഹാപുരാണമ് 163
ധന്വന്തരിരുവാച .
വിസർപാദിനിദാനന്തേ വക്ഷ്യേ സുശ്രുത തച്ഛൃണു .
സ്യാദ്വിസർപോ വിഘാതാത്തു ദോഷൈർദുഷ്ടൈശ്ച ശോഥവത് .. 1,163.1 ..

അധിഷ്ഠാനഞ്ച തം പ്രാഹുർബാഹ്യം തത്ര ഭയാച്ഛ്രമാത് .
യഥാത്തരഞ്ച ദുഃ സാധ്യസ്തത്ര ദോഷോ യഥായഥമ് .. 1,163.2 ..

പ്രകോപനൈഃ പ്രകുപിതാ വിശേഷേണ വിദാഹിഭിഃ .
ദേഹേ ശീഘ്രം വിശന്തീഹ തേഽന്തരേ ഹി സ്ഥിതാ ബഹിഃ .. 1,163.3 ..

തൃഷ്ണാഭിയോഗാദ്വേഗാനാം വിഷമാച്ച പ്രവർതനാത് .
ആശു ചാഗ്നിബലഭ്രംശാദതോ ബാഹ്യം വിസർപയേത് .. 1,163.4 ..

തത്ര വാതാത്സ വീസർപോ വാതജ്വരസമവ്യഥഃ .
ശോഥസ്ഫുരണനിസ്തോദഭേദായാസാർതിഹർഷവാൻ .. 1,163.5 ..

പിത്താദ്ദ്രുതഗതിഃ പിത്തജ്വരലിങ്ഗോഽതിലോഹിതഃ .
കഫാത്കണ്ഡൂയുതഃ സ്നിഗ്ധഃ കഫജ്വരസമാനരുക് .. 1,163.6 ..

സന്നിപാതസമുത്ഥാശ്ച സർവലിങ്ഗസമന്വിതാഃ .
സ്വദോഷലിങ്ഗൈശ്ചീയന്തേ സർവൈഃ സ്ഫോടൈരുപേക്ഷിതാഃ .
തേഽപി സ്വേദാന്വിമുഞ്ചതി ബിഭ്രതോ വ്രണലക്ഷണമ് .. 1,163.7 ..

വാതപിത്താജ്ജ്വരച്ഛർദിമൂർഛാതീസാരതൃഡ്ഭ്രമൈഃ .
ഗന്ഥിഭേദാഗ്നിസദനതമകാരോചകൈര്യുതഃ .. 1,163.8 ..

കരോതി സർവമങ്ഗഞ്ച ദീപ്താങ്ഗാരാവകീർണവത് .
യംയം ദേശം വിസർപശ്ച വിസർപതി ഭവേത്സസഃ .. 1,163.9 ..

ശാന്താങ്ഗാരാസിതോ നീലോ രക്തോ വാസു ച ചീയതേ .
അഗ്നിദഗ്ധ ഇവ സ്ഫോടൈഃ ശീഘ്രഗത്വാദ്ദ്രുതം സ ച .. 1,163.10 ..

മർമാനുസാരീ വീസർപഃ സ്യാദ്വാതോഽതിബലസ്തതഃ .
വ്യഥതേഽങ്ഗം ഹരേത്സംജ്ഞാം നിദ്രാഞ്ച ശ്വാസമീരയേത് .. 1,163.11 ..

ഹിക്കാഞ്ച സ ഗതോഽവസ്ഥാമീദൃശീം ലഭതേ നരഃ .
ക്വചിന്മർമാരതിഗ്രസ്തോ ഭൂമിശയ്യാസനാദിഷു .. 1,163.12 ..

ചേഷ്ടമാനസ്തതഃ ക്ലിഷ്ടോ മനോദേഹപ്രമോഹവാൻ .
ദുഷ്പ്രബോധോഽശ്നുതേ നിദ്രാം സോഽഗ്നിവീസർപ ഉച്യതേ .. 1,163.13 ..

കഫേന രുദ്ധഃ പവനോ ഭിത്ത്വാതം ബഹുധാ കഫമ് .
രക്തം വാ വൃദ്ധരക്തസ്യ ത്വക്ഛിരാസ്നായുമാംസഗമ് .. 1,163.14 ..

ദൂഷയിത്വാ തു ദീർഘാനുവൃത്തസ്ഥൂലഖരാത്മികാമ് .
ഗ്രന്ഥീനാം കുരുതേ മാലാം സരക്താന്തീവ്രരുഗ്ജ്വരാമ് .. 1,163.15 ..

ശ്വാസകാസാതിസാരാസ്യശോഷഹിക്കാവമിഭ്രമൈഃ .
മോഹവൈവർണ്യമൂർഛാങ്ഗഭങ്ഗഗ്നിസദനൈര്യുതാമ് .
ഇത്യയം ഗ്രന്ഥിവീസർപഃ കഫമാരുതകോപജഃ .. 1,163.16 ..

കഫപിത്താജ്ജ്വരഃ സ്തമ്ഭോ നിദ്രാ തന്ദ്രാ ശിരോരുജാ .
അങ്ഗാവസാദവിക്ഷേപൗ പ്രലാപാരോചകഭ്രമാഃ .. 1,163.17 ..

മൂർഛാഗ്നിഹാനിർഭേദോഽസ്ഥ്നാം പിപാസേന്ദ്രിയഗൗരവമ് .
ആമോപവേശനം ലേപഃ സ്രോതസാം സ ച സർപതി .. 1,163.18 ..

പ്രായേണാമാശയം ഗൃഹ്ണന്നേകദേശം ന ചാതിരുക് .
പീഡകൈരവകീർണോഽതിപീതലോഹിതപാണ്ഡുരൈഃ .. 1,163.19 ..

സ്നിഗ്നോഽസിതോ മേചകാഭോ മലിനഃ ശോഥവാൻഗുരുഃ .
ഗമ്ഭീരപാകഃ പ്രായോഷ്മസ്പൃഷ്ടഃ ക്ലിന്നോംഽവദീര്യതേ .. 1,163.20 ..

പക്വവച്ഛീർണമാംസശ്ച സ്പഷ്ടസ്നായുശിരാഗണഃ .
സർവഗോ ലക്ഷണൈഃ സർവേഃ സർവഗത്വക്സമർപണഃ .
ശവഗന്ധീ ച വീസർപഃ കർദമാഖ്യമുശന്തി തമ് .. 1,163.21 ..

ബാഹ്യഹേതോഃ ക്ഷതാത്ക്രുദ്ധഃ സരക്തം പിത്തമീരയൻ .
വീസർപം മാരുതഃ കുര്യാത്കുലത്ഥസദൃശൈശ്ചിതമ് .. 1,163.22 ..

സ്ഫോടൈഃ ശോഥജ്വരരുജാദാഹാഢ്യം ശ്യാവശോണിതമ് .
പഥഗ്ദോഷൈസ്ത്രയഃ സാധ്യാ ദ്വന്ദ്വജാശ്ചാനുപദ്രവാഃ .. 1,163.23 ..

അസാധ്യാഃ കൃതസർവോത്ഥാഃ സർവേ ചാക്രാന്തമർമണഃ .

ശീർണസ്നായുശിരാമാംസാഃ ക്ലിന്നാശ്ചശവഗന്ധയഃ .. 1,163.24 ..

ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ പൂർവഖണ്ഡേ പ്രഥമാംശാഖ്യേ ആചാരകാണ്ഡേ വീസർപനിദാനം നാമ ത്രിപഷ്ട്യധികശതതമോഽധ്യായഃ
